

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institutiones Morales

In Quibus Vnivers[a]e Quaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1616

40. De Senatore Urbis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14007

Est quoque Camera Apostolica alius minister, videlicet Gubernator Urbis, & sicut Auditor Camera Apostolica habet gladium & potestatem spiritualem, sic Gubernator Urbis habet gladium temporalem unde excommunicare, & alias censuras Ecclesiasticas ferre non potest, vt ferre potest Camera Apostolica Auditor, sed in fontes animaduertit pœnis temporarijs, & corporalibus: iurisdictionem habet in Vrbe, & extra Urbem ad quadragessim lapidem. Causas cognoscit, aut iudicat secundum statuta Urbis, & Iuris communis, vbi statuta desunt, & in omnibus inter ipsum, & Senatorem Urbis, locus est præuentioni.

Quasi Vicecamerarius præest omnibus, quiuis dicunt in Vrbe, & Curie & Ciuitatis Romanæ pacem & quietem tueri, & conseruare debet. Habet in audientia sua ad expedienda commodius forensia negotia, duos Vicarios, vnum in publicis iudicijs, alterum, qui præest priuatis iudicijs.

Est etiam Commissarius Camera Apostolica, qui post Procuratorem Fiscalem, in audientia Camerali sedet: hic eiusdem Camera negotia, quæ ad iudicia non attinent, agere, tractare, & exequi solet: præest exactioibus, publicisque functionibus, & vectigalibus, annonæ & pecuniæ cudendæ.

Vltimus, in audientia Camerali est Clericus facti Senatus, cuius est in Camera Apostolica iura, & prouentus Cardinalibus designare, & alia, si quæ tractantur ad Cardinales pertineant, tueri, & defendere.

CAP. XXXVIII.

De Summo Pœnitentiario.

Habet Romanus Pontifex, tanquam Christi Vicarius in terris, summam in Ecclesiam Catholicam potestatem, qua potest ligare, & absolueret. Vnde vt facilius, & commodius hoc expediat, huiusmodi potestatem committit vni ex Cardinalibus, & is vocatur summus Pœnitentiarius, qui vitur opera aliorum Pœnitentiariorum Minorum, quorum est pœnitentium confessiones audire, & eos à censuris Ecclesiasticis, & pœnis, & delictis absolueret, iuxta delegatam sibi à summo Pœnitentiario facultatem.

Nec Summi Pœnitentiarij, nec Minorum Pœnitentiariorum officium in finitur Romani Pontificis obitu, *Clemente Romani, de Elect.* ne sede Romana vacante deessent, qui Pœnitentium confessiones audirent, & à censuris, pœnis, & peccatis absoluerent.

Porro habet summus Pontifex Pœnitentiariorum Minorum in tribus Urbis templis: videlicet in æde S. Petri, in æde S. Iohannis Lateranensis, & in æde S. Mariæ Maioris.

CAP. XXXIX.

De Vicario Urbis.

Pontifex Romanus, tanquam Urbis Episcopus, Populo, & diocesi suæ Vicarium dat. Is vnus est ex Cardinalibus, & iurisdictionem suam habet in Vrbe, & extra eam in diocesi Romana, vsque ad quadragessim lapidem. lege iurisdictionis, Canonica ei debetur obedientia, Item ei Clerici subijciuntur, & Laici in his omnibus criminibus, & causis, quæ ad forum Ecclesiasticum spectant: pœnitentibus pœnitentiæ signum imponit: Sacramenta conferendi ius habet: lege vero diocesana, nisi aliud Curie vsus habeat, vel Pontifex iubeat, potest Synodum conuocare, Ecclesias, ac Monasteria regularia, nisi iure speciali sint exempta visitare: multa itidem potest speciali Roman. Pontificis indulto, quo videlicet, eius iurisdictione extenditur ad omnes laicos, & externos, qui dicuntur forenses: quique ratione alicuius in iurisdictione, siue confraternitatis, vt vocant, vel habitationis, vel ministerij in

Hospitalibus, Monasterijs, & alijs locis ob communem pietatem extructis curam habent: nec non ad ægros omnes Urbis, viduas, & pupillos, ac alios, quæ miserabiles personæ in iure dicuntur: extenditur itidem eius iurisdictione eodem indulto, ad causas, in quibus non de proprietate rei, sed locationibus, euacuationibus, pensionibus ipsarum locationum, reipositionibus, deuolutionibus Casalium, vt dicunt, prædiorum domorum, vinearum, & incedum agitur. Solent itidem ei demandari omnia Pontificalia, quæ Ordinarij locorum in suis diocesis exercet, videlicet ius consecrandi, & dicandi Deo profana loca, & polluta reconciliandi, promouendi ad omnes Ecclesiasticos ordines, etiam, per alium Episcopum ipsius nutu eligendum, temporibus tamen à iure indictis: & puniendi omnes extra Clerum, ratione criminis ad forum Ecclesiasticum pertinentis, vt pote blasphemie, vlturæ peritij, incesti, sacrilegij, & similibus: nec non de pecuniarijs pœnis, quæ in sua Curia reis infliguntur, arbitrio suo statuendi, in vsus tamen sequentes, videlicet, vt officium Vicariatus vasis, vestibus, tunicellis, planetis, & alijs ad ministerium dicti officij necessarijs, instruat, & ornent: & vt notarijs, & alijs ministris dignam mercedem reddat. Habet quoque ius, cum alijs Visitatoribus visitandi carceres, & pro liberandis, vel retinendis in carcere reis suffragium, & sententiam ferendi. Quod si coram eo de crimine agatur, & pœna corporis sit infligenda, tunc iudex Ecclesiasticus, reos ad Gubernatorem Urbis, vel alios seculares iudices remittit.

Procedit autem formula summaria & Regia præuia verbali petitione vel monitorio, sola facti veritate inspecta, absque vllaterminorum substantialium obseruatione, & Registri confectione. In his omnibus causis forensibus expediendis, habet tres notarios publico iudicio deputatos: duos itidem substitutos, qui non Vicarij, sed Vicem gerentis nomen habent, vnum qui priuatis, & ciuilibus iudicijs præest: alterum, qui publicis, & criminibus.

CAP. XL.

De Senatore Urbis.

Est etiam in Vrbe Iudex, qui Senator Urbis dicitur: hunc, tanquam Prætorum Urbanum Romanis Ciuibus summus Pontifex dat. Is in Capitolio suum tribunal, & audientiam habet. Romanis Ciuibus ordinaria potestate ius dicit. Tres habet substitutos: quod si ab altero appellatur, Iudex adest Capitolinus, qui omnium appellationum Ordinarius est, à cuius sententia, si cum priori concordet, lege municipali prohibente non appellatur. Sunt quoque eorundem Sedes, vbi singula Artificum sodalitia, quæ in tabella sub porticu parieti affixa legere licet, suos sibi eligunt Consules artifices, qui sodalibus suæ artis quasi summarie, & de plano ius dicunt, à quorum sententijs grauati, appellant ad Conseruatores Urbis ibidem residentes.

Olim à tempore Innocentij II. vsque ad Clementem III. perpetua per annos plus minus quinquaginta inter populum Rom. & summum Pontificem discordia fuit. Populus summa ope contendebat nouam in Vrbe gubernationem inducere, veterem mutata. Vnde summo Pontifice ab Urbis administratione submoto, Senatores præter eius voluntatem creantur, qui vna cum Patrieio omnibus præfecto Reipublicæ præessent & ciuitatem ipsam gubernarent. Hæc res grauiter afflixit Pontifices Romanos Innocentium II. Cælestinum Secundum, Lucium II. Eugenium III. Anastasium IV. Hadrianum IV. Alexandram III. Lucium III. Urbanum III. Gregorium VIII. Post hunc creatus est Pontifex Clem. II. qui cum patria Romanus esset, pacem cum ipsis Romanis composuit: Cuius pacis hæc conditiones fuerunt.

Prima, vt Urbis in Romani Pontificis potestate esset.

Secun-

Secunda, vt abrogato Patritio Praefectus restitueretur: Tertia, vt Senatores annui ex Pontificis auctoritate crearentur: qui in Pontificis verba iurarent, & Sacramento fidei, pacem, si opus esset subsidium Ecclesiae Romanae mitterent. Quarta, vt Populus Romanus Basilicam Vaticanam, & reddidit S. Petri, quos bello durante occupauerant, libere & integre restituerent: Quinta, vt vestigalia, & reddidit publici in potestate Pontificis essent, ea lege, vt tertia pars in populi vsu cederet. Sexta, vt Romanae Ecclesiae & summi Pontificis maiestatem, honorem, & potestatem, Senatus, Populusque Romanus coleret, & tueretur. Septima, vt Rom. Pont. Senatoribus, Iudicibus, Aduocatis, Seriniarijs, & Senatus ministris consuetas largitiones & donatiua, quae Presbyteria vocantur, & tueretur. Octaua, vt idem Pontifex certam annuam pensionem pro muris Urbis restituendis petiolleret. Nona, vt Tusculum solo aequari Pontifex permitteret, & intra certum tempus populum Romanum, ad eam expeditionem iuaret: ea tamen lege, vt eo diruto ager, & homines in potestate Ecclesiae Romanae essent. Has conditiones Pontifex, & Populus Romanus iurauerunt. Postea diuturna quies, & tranquilla Ecclesiae tempora consecuta sunt. Continentur huiusmodi conditiones apud Cincium Cameracium in libro *Censuum S. R. E.* ex quo accepit Ciaconius in vita Clementis III. Meminit praedictae discordiae inter Populum, & Pontificem Romanum. Ocho Frisingensis Episcopus libro septimo, *Historia, & libro primo, de Gestis Arnobardi Imperatoris*, & Abbas Vitergenfis, & Scriptor incerti nominis *Vitarum Pontificiarum Bibliotheca Palatina*, ex quibus sumptere Onuphrius, & Ciaconius.

CAP. XLI.

De Rotae Auditoribus.

Ex vniuerso Christianorum orbe ad Pontificem litigatores causas de beneficijs Ecclesiasticis, & alijs rebus deferre solent, has causas expedire consuevit Pontifex per viros vtriusque iuris peritos: qui quoniam in Cappella Pontificia Papae assistebant, Cappellani summi Pontificis olim dicebantur, & Auditores facti Patritij: hodie Auditores Rotae dicuntur, quod in orbem sedentes, controuersias & causas examinant. In hoc Auditorio cuncta iuxta doctrinam, prudentiam, & aequitatem, & iustitiam, & integritatem definiuntur. Sunt Auditores duodecim: ad hunc enim numerum eos Sixtus IV. reduxit.

CAP. XLII.

De Aduocatis Consistorialibus.

In electionibus Episcoporum, quae in Consistorio fieri solent, plerumque apparent aliqua, quae opponi & obijci solent, ne Episcopi electio, institutio, vel confirmatio fiat. Quapropter ne vnicuique passim liceret hoc munus apud sacrum Cardinalium Senatum obire, Pontifices Romani constituerunt decem viros, qui essent egregij iuris consulti, qui que non nisi solemniter eorum publico periculo intra hunc ordinem admitterentur: hi vocantur Aduocati Consistoriales: quorum est aliquid opponere & obijcere seruato iuris ordine, antequam Episcopi eligantur, instituantur, vel confirmantur.

CAP. XLIII.

Quaedam de Romanis Pontificibus generatim dicuntur.

Primo quaeritur, Quotnam Romani Pontifices post S. Petrum vsque ad Paulum Quintum, qui nunc Eccle-

sia praesidet, continuato ordine successerint? Respondeo, successisse ducentos triginta septem.

Secundo quaeritur, Quotnam ex his martyrij palmam post S. Petrum consecuti fuerint? Respondeo, vt supra duos, & sunt hi, qui sequuntur: Linus, Cletus, Clemeus, Anacletus, Euaristus, Alexander, Sixtus, Telephorus, Higinus, Pius, Aniceus, Socher, Eleutherius, Victor, Zepherinus, Callistus, Vibanus, Pontianus, Antherus, Fabianus, Corneus, Lucius, Stephanus, Sixtus II. Felix, Eutychianus, Caius, Marcellinus, Marcellus, qui Petri sedem tenuerunt eo ordine, quo dixi: Et post hos Ioannes Primus, Siluerius, Martinus I. qui diuersis temporibus Ecclesiae Catholicae praesuerunt.

De Dionysio, qui Sixto II. successit dubitatur, An fuerit martyrium passus: Ciaconius de vitis & gestis Pontificum, ceterum Romae naturali morbo decessisse, eo quod diu Pontificatum tenuit, scilicet vndecim annis inter multas & magnas Ecclesiae persecutiones, & verisimile non est, tot annos vixisse, si martyrio coronatus fuit. Item quia nemo eum inter martyres enumerat. Accedit, quod eius obitus contigerit in tranquillo Ecclesiae statu, pace nimium data à Gallieno Imperatore per publica edicta Christianis Insuper liber de Romanis Pontificibus, eum Confessorem nominat. Martyrologium Romanum die 26. Decembris sic habet: *Item Roma via Appia depositio Sancti Dionysii Papae, qui multis pro Ecclesia impensis laboribus, fidei documentis clarus effulsit.* Martinus Polonus dicit: *Et hic martyrio coronatus.* Onuphrius in Chronico ait: *Occisus 7. Kalendis Ianuar. anno ducentesimo sexagesimo nono.*

Tertio quaeritur, Quotnam de Romanis Pontificibus fuerint post Sanctum Petrum, inter sanctos Confessores relati? Respondeo, triginta septem absque vlla controuersia. Sunt hi videlicet qui sequuntur: Eusebius, de quo *Martyrologia, Rom. Beda, Vsuaridi, & Adonis die 26. Septembris, Melchisedech, de quo eadem Martyrologia die 10. Decembris, Syluester. Martyrologia eadem die 31. Decembris. Marcus. Eadem Martyrologia die 7. Octobris Iulius. Eadem Martyrologia die 12. Aprilis. Damasus. Eadem Martyrologia die 11. Decembris. Syricus. Beda. 6. Kalend. Decembris. Molan. in Martyr. 18. Nouembris. Anastasius Martyrologia praedicta die 17. Aprilis. Inno. Eadem Martyrologia die 18. Iunii. Zosimus. Martyrologium Beda, & Romanum die 26. Decembris. Bonifacius primus. Martyrologium Romanum die 25. Octobris. Caesarius Primus. Martyrologia Romanum, Beda, Vsuaridi, Adonis die 6. Aprilis. Sixtus Tertius, supra dicta Martyrologia die 28. Martij. Leo Primus, eadem Martyrologia in die 11. Aprilis. Hilarius, eadem Martyrologia die 10. Septembris. Simplicius, eadem Martyrologia die 2. Martij. Felix Tertius, Martyrologium Romanum die 30. Ianuarij. Gelasius Primus, Martyrologium Romanum, Beda, & Vsuaridi die 21. Nouembris. Symmachus in Martyrologio Romano Beda, & Vsuaridi, die 19. Iulij. Hormisdas Martyrologium Beda, & Romanum die sexta Augusti. Felix Quartus, Martyrologium Romanum die vigesima quarta Februarij.*

Agapetus, Beda in suo Martyrologio 10. Kalend. Maij Rom. Martyrologium die 20. Septembris. Gregorius Magnus, Martyrologia omnia die 12. Martij. Bonifacius IV, Martyrologium Romanum die 15. Maij. Deus dedit, Martyrologium Romanum die 8. Nouembris. Eugenius Primus Martyrologium Romanum die secunda Iunii. Agatho, Martyrologium Romanum die 10. Ianuarij. Leo II. omnia Martyrologia die 28. Iunii. Benedictus II. Beda, & Romanum Martyrologium in die 7. Maij. Gregorius II. Beda, Ado, & Romanum Martyrologium die 13. Februarij. Gregorius III. de quo omnia Martyrologia, die 28. Nouembris.

Zacharias, de eo Ado, & Romanum Martyrologium die 15. Martij. Leo IV. de eo Martyrologium Romanum die 17. Iulij sic habet: *Roma deposito S. Leonis Papae Quartij. Leo IX. de quo Martyrologium Rom. die 19. Aprilis sic ait: Roma S. Leonis Papae IX. virtutum & miraculorum laude insignis. Gregor. VII. de quo in Martyrologio Romano die 15. Maij sic dicitur:*